

Lovforslag nr. L 72. Fremsat den 14. november 1997 af socialministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social bistand og lov om aktiv socialpolitik

(Særlige regler om hjælp til visse persongrupper)

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 110 af 22. februar 1996, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 459 af 10. juni 1997, foretages følgende ændring:

Efter § 37 a indsættes:

»§ 37 b. Til personer, der er fyldt 60 år, og som ikke kan få social pension på grund af betingelserne om optjening, udgør kontanthjælpen et månedligt beløb, der svarer til, hvad der kan ydes en gift folkepensionist uden andre indtægter end folkepensionen.

Stk. 2. Til børn under 18 år af de personer, der er nævnt i stk. 1, og som ikke er berettiget til børnetilskud, ydes en månedlig støtte på 1.897 kr. Der ydes et støttebeløb pr. familie uanset antallet af børn.«

§ 2

I lov nr. 455 af 10 juni 1997 om aktiv socialpolitik foretages følgende ændringer:

1. I § 27, nr. 1, indsættes efter »60 år,«: »og«.

2. I § 27, nr. 2, ændres », og « til: «.«

3. § 27, nr. 3, ophæves.

4. I § 27 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Til børn under 18 år af de personer, der er nævnt i stk. 1, og som ikke er berettiget til børnetilskud, ydes en månedlig støtte på 1.897 kr. Der ydes et støttebeløb pr. familie uanset antallet af børn.«

5. I § 34, stk. 3, nr. 3, indsættes efter »får hjælp efter« : »§ 27 og «.

§ 3

§ 1 træder i kraft den 1. januar 1998, og § 2 træder i kraft den 1. juli 1998.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I lov om aktiv socialpolitik, der træder i kraft den 1. juli 1998, har man indført særlige regler om størrelsen af kontanthjælpen i situationer, hvor de almindelige kontanthjælpssatser ville give nogle urimelige konsekvenser i forhold til det forsørgelsesgrundlag, der normalt ville være til rådighed for de pågældende. Dette gælder bl.a. et mindre antal ældre, som normalt ville være berettiget til social pension på grund af alder, men hvor pensionslovens optjeningsregler bevirker, at de ikke kan få pension. For denne persongruppe har man i lovens § 27 indført en regel om, at kontanthjælpen udgør et månedligt beløb, der svarer til, hvad der ydes en gift folkepensionist uden andre indtægter end pensionen. Reglen gælder personer, der 1) er fyldt 60 år, 2) ikke kan få social pension på grund af betingelserne om optjening og 3) ikke har forsørgelsespligt over for børn under 18 år.

Regeringen finder, at man i forbindelse med de øvrige initiativer i forbindelse med de regler, der gælder for udlændinge her i landet, bør fremrykke tidspunktet for ikrafttrædelsen af den særlige kontanthjælpssats for personer, der er afskåret fra social pension på grund af optjeningsreglerne - det kan i øvrigt også være danske statsborgere, der vender hjem efter mange års ophold i udlandet - til 1. januar 1998. Dette kan ske ved at indføre en regel svarende til aktivlovens § 27 i bilstandsloven, der vil være gældende indtil 1. juli 1998.

Imidlertid er man betænkelig ved den nuværende formulering af aktivlovens § 27, der ikke finder anvendelse på personer med børn under 18 år. Dette betyder, at denne familietype får kontanthjælp efter de almindelige forsørgersatser, der er beregnet for yngre aldersgrupper. Det foreslås derfor, at også personer over 60 år med mindreårige børn kommer ind under ordningen med en ydelse på pensionsniveau. Samtidig indføres en særlig støtte til børnene, der er afledt af reglerne for børnetilskud til pensionister.

En sådan modificeret udgave af aktivlovens § 27 foreslås indført i bilstandsloven, og endvidere foreslås aktivloven ændret i overensstemmelse hermed.

Efter aktivloven kan personer, der får hjælp efter satsen i § 27, få særlig støtte efter § 34, hvis de har

høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde. Denne adgang til støtte, som i praksis kun får betydning for ganske få af dem, der skal have hjælp efter § 27, foreslås afskaffet.

Økonomiske bemærkninger:

Lovforslaget skønnes at medføre en offentlig besparelse på 14,5 mill. kr. i 1998 og en årlig offentlig besparelse på 6,1 mill. kr. fra 1999 og frem.

Den samlede offentlige besparelse i 1998 på 14,5 mill. kr. fremkommer dels ved en besparelse på 2,6 mill. kr. i reduceret kontanthjælp til forsørgere over 60 år, som ikke kan få social pension på grund af manglende optjeningsret. Lovændringen skønnes at omfatte ca. 80 helårspersoner, som er forsørgere.

Endvidere er der i 1998 en offentlig besparelse på 8,4 mill. kr., som følge af fremrykning af den allerede vedtagne lovændring vedrørende ikke forsørgere fra 1/7 1998 til 1/1 1998. Der skønnes ialt at være ca. 1000 helårspersoner over 60 år, der ikke er forsørgere og som ikke har optjent ret til pension.

Der forventes endvidere at blive en besparelse på 3,6 mill. kr. som følge af, at kontanthjælpsmodtagere over 60 år, som ikke har optjent ret til pension, med lovforslaget ikke længere er berettiget til særlig støtte efter § 34.

Endelig skønnes der at blive en merudgift på 0,1 mill. kr. til boligsikring, som følge af at kontanthjælpen reduceres.

Den årlige offentlige besparelse fra 1999 på 6,1 mill. kr. er 8,4 mill. kr. mindre end i 1998, som følge af at den økonomiske virkning af en fremrykning kun får konsekvenser i 1998.

Besparelserne er omfattet af budgetgarantien, mens merudgiften til boligsikring er omfattet af Dut-reglerne.

Den samlede offentlige besparelse fordeles mellem kommune og stat med 67 procent til staten og 33 procent til kommunerne. Den samlede offentlige besparelse på 14,5 mill. kr. i 1998 fordeles herefter på stat og kommune med h.h.v. 9,7 mill. kr. og 4,8 mill. kr. Den samlede offentlige besparelse på 6,1 mill. kr. i 1999 og årene fremover fordeles på stat og kommune med h.h.v. 4,1 mill. kr. og 2,0 mill. kr.

De økonomiske konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.

Administrative konsekvenser.

Lovforslaget forventes ikke at have administrative konsekvenser for kommuner, arbejdsgivere eller andre.

Erhvervsmæssige og miljømæssige konsekvenser samt forholdet til EU-retten.

Forslaget har ikke erhvervs - eller miljømæssige konsekvenser, og det findes ikke at indeholde EU - retlige aspekter.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1

Stk. 1 svarer til aktivlovens § 27 med den ændring, at personer med børn under 18 år er omfattet af reglen.

I stk. 2 indføres en særlig støtte til børn under 18 år. Støttebeløbet svarer til summen af det ordinære og det særlige børnetilskud, der dog er bruttoficeret under hensyn til, at det indgår som en del af en kontant-hjælp, der er skattepligtig. Hvis det drejer sig om

børn, der er berettiget til børnetilskud - hvad der bortset fra en eventuel » karensperiode« gælder for børn af enlige forsørgere - bortfalder retten til den særlige støtte. Der ydes kun én portion af støtten, uanset antallet af børn. Da det drejer sig om forældre, der er fyldt 60 år, vil antallet af børn under 18 være yderst beskedent.

Til § 2

ad nr. 1, 2 og 3.

Aktivlovens § 27, stk. 1, foreslås ændret i overstemmelse med den regel, der foreslås indsat i bistandsloven, og som fra 1. juli 1998 skal afløses af aktivlovens § 27.

ad nr. 4.

Det nye stk. 2, svarer til stk. 2, i den foreslåede nye § 37 b i bistandsloven, der skal gælde til 1. juli 1998.

ad nr. 5.

Ved ændringen foreslås det at afskære personer, der får hjælp efter aktivlovens § 27, fra støtte efter lovens § 34.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

Efter § 37 a indsættes:

»§ 37 b. Til personer, der er fyldt 60 år, og som ikke kan få social pension på grund af betingelserne om optjening, udgør kontanthjælpen et månedligt beløb, der svarer til, hvad der kan ydes en gift folkepensionist uden andre indtægter end folkepensionen.

Stk. 2. Til børn under 18 år af de personer, der er nævnt i stk. 1, og som ikke er berettiget til børnetilskud, ydes en månedlig støtte på 1.897 kr. Der ydes et støttebeløb pr. familie uanset antallet af børn.«

§ 37. Til en person, der på grund af ændringer i sine forhold er afskåret fra at skaffe det fornødne til sit eget eller familiens underhold, ydes der kontanthjælp med et samlet månedligt beløb.

Stk. 2. Til personer med forsørgelsespligt over for børn ydes et beløb, der svarer til 80 pct. af højeste dagpengebeløb efter § 47 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. Til andre ydes et beløb, der svarer til 60 pct. af højeste dagpenge.

§ 2

I lov nr. 455 af 10 juni 1997 om aktiv socialpolitik foretages følgende ændringer:

1. I § 27, nr. 1, indsættes efter »60 år,«: »og«.

2. I § 27, nr. 2, ændres », og « til: «.«

3. § 27, nr. 3, ophæves.

4. I § 27 indsættes som stk. 2:

»*Stk. 2.* Til børn under 18 år af de personer, der er nævnt i stk. 1, og som ikke er berettiget til børnetilskud, ydes en månedlig støtte på 1.897 kr. Der ydes et støttebeløb pr. familie uanset antallet af børn.«

5. I § 34, stk. 3, nr. 3, indsættes efter »får hjælp efter« : »§ 27 og «.

§ 27. Hjælpen udgør et månedligt beløb, der svarer til, hvad der ydes en gift folkepensionist uden andre indtægter end folkepensionen, til personer,

- 1) der er fyldt 60 år,
- 2) som ikke kan få social pension på grund af betingelserne om optjening, og
- 3) som ikke har forsørgelsespligt over for børn under 18 år.

Skriftlig fremsættelse (14. november 1997)

Socialministeren (Karen Jespersen):

Hermed tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand og lov om aktiv socialpolitik. (Særlige regler om hjælp til visse persongrupper).

(Lovforslag nr. L 72).

Lovforslagets formål er dels at fremrykke ikrafttrædelsen af en bestemmelse i lov om aktiv socialpolitik om en særlig kontanthjælpsats til ældre, der er fyldt 60 år og er uden ret til pension, som Folketinget allerede har vedtaget, dels at denne familietype fremtidig ikke får kontanthjælp efter de almindelig forsørger-satser, der er beregnet for yngre aldersgrupper med forsørgerpligt over for børn under 18 år. Det foreslås derfor, at der indføres en særlig støtte til disse, hvis ikke der ydes børnetilskud.

Den nuværende retstilstand har været ud-lagt, som om udlændinge kan få mere i pension end danskere. Det er ikke korrekt. De personer, der er tale om, er netop personer, der på grund af optjeningsreglerne ikke er berettiget til pension, og derfor må henvises til kontanthjælp. Omend der var flest udlændinge, er der også danske statsborgere, som efter mange års ophold i udlandet ikke er berettiget til dansk pension og dermed henvist til kontanthjælp.

Der har været mange bud på, hvor mange personer, det drejer sig om. Det højeste var 24.000 personer, idet dette er antallet af udlændinge i Danmark over 65 år. At stort set alle disse var berettiget til pension - fra f.eks. Norge, Sverige eller Tyskland - blev glemt i farten.

Socialministeriet har fået lavet en special-kørsel, der viser, at problemet højst omfatter godt 400 personer, der var fyldt 67 år, og som levede i par. Hvis partneren også var kontanthjælpsmodtager, kunne parret opnå en højere ydelse end en pensionist fik i grundbeløb og pensionstillæg. Men havde begge parter høje boligudgifter, ville pensionistparret have et højere rådighedsbeløb end kontanthjælpsparret.

Selv om problemet ikke drejede sig om man-

ge personer, var regeringen opmærksom på problemet. Derfor havde jeg allerede i den nye lovgivning til afløsning af bilstandsloven fået vedtaget en bestemmelse, der betød, at fra 1. juli 1998 skulle personer, der var fyldt 60 år, og som ikke havde ret til social pension på grund af betingelserne om optjening, have et månedligt beløb, der svarer til, hvad der ydes en folkepensionist uden andre indtægter.

I stedet for at vente til 1. juli 1998 med at få særlige regler om størrelsen af kontanthjælpen i situationer, hvor de almindelige kontanthjælps-satser ville give nogle urimelige konsekvenser i forhold til det forsørgelsesgrundlag, der normalt ville være til rådighed for de pågældende, foreslås det at reglen skal træde i kraft allerede 1. januar 1998.

Det andet element i forslaget er at ændre reglerne for disse personer, hvis de har forsørgelsespligt over for børn under 18 år. Den nuværende formulering i lov om aktiv socialpolitik holder denne persongruppe uden for den særlige kontanthjælps-sats. Dette forekommer betænkeligt, idet det betyder, at denne familietype får kontanthjælp efter de almindelige forsørger-satser, der er beregnet for yngre aldersgrupper. Det foreslås derfor, at også personer, der er fyldt 60 år, med mindreårige børn kommer ind under ordningen med en ydelse på pensionsniveau. Samtidig indføres en særlig støtte til børnene, der er afledt af reglerne for børnetilskud til pensionister.

Efter den gældende regel i lov om aktiv socialpolitik kan den omhandlede persongruppe, der får kontanthjælp, fordi de ikke har optjent pensionsret, få del i den særlige støtte efter lovens § 34 til familier med høje boligudgifter og store forsørgerbyrder. Typisk vil kun et fåtal af disse opfylde betingelserne for at få denne støtte, og adgangen hertil foreslås afskaffet som led i den almindelige stramning af reglerne.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale forslaget til Tingets hurtige og velvil-lige behandling.